

СКАРБНИЦЯ МЕТОДИЧНИХ ІДЕЙ

- Do use simple connecting words to make your writing flow more logically: then, later, but, at the same time, finally, etc.
- Do start a new paragraph for each new aspect of the topic instead of writing one solid-core never-ending paragraph.
- Do remain mildly emotional, especially in semi-formal letters (like a letter of complaint, greeting, invitation, etc.).
- closing remarks to format and frame your letter properly.
- Don't jump from one thought to the other without a logical general pattern – try to organize your thoughts and follow some sort of structure as you write.
- Don't use long complicated sentences with compound clauses and complex structure. Letter writing in general and informal letter writing in particular, are about making it easy for the recipient to understand the idea without having to re-read the sentence to get the sense of it.

In conclusion, we should also state that it is very important that the teacher makes sure the students have all the tables (on all the kinds of exam writing tasks) with the useful expressions in their folders/languages portfolios. A great idea is engaging students in developing the tables, inviting them to add more expressions, compile handouts – share with their peers. It is highly recommendable that the sources should be authentic: the author of this article prefers using the *Successful Writing* (Proficiency Level) and the *Mission* authentic text-books.

Though our (and the students') final aim is certainly a good exam result, using the method described above is very beneficial in terms of developing the pupils' creative skills and the highest level of their linguistic accuracy on the way to proficiency.

Recommended authentic sources:

1. Beare, Kenneth. *Strategies for Teaching Writing*. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://esl.about.com/cs/teachingtechnique/a/a_twrite.htm.
2. Good academic writing source for seniors and university students. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://neilwhitfield.wordpress.com/2009/05/27/good-academic-writing-source-for-seniors-and-university-students/>
3. Teaching Students to Write Scholarly Papers. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.colorado.edu/gtp/2012/springtutor/teaching-students-write-scholarly-papers>.

Іванова О. О.*

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ШКОЛИ

У статті розглядається питання організації профільного навчання української мови й літератури в умовах спеціалізованої школи; узагальнюються складові змістового компоненту профільної освіти, подається їх структура; доводиться ефективність профільного навчання й окреслюються проблеми організації допрофільної й профільної підготовки учнів.

* © Іванова О. О.

СКАРБНИЦЯ МЕТОДИЧНИХ ІДЕЙ

Концепція профільного навчання української мови в старшій школі спирається на основні положення Конституції України, Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти, навчально-виховні концепції, зокрема концепції когнітивної й комунікативної методики навчання української мови та концепцію профільного навчання в старшій школі, затверджену рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України (№10/12-21 від 25.09.2003 р.).

Відповідно до Державного стандарту базової повної середньої освіти [1], з урахуванням Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти [2], завданнями освітньої галузі в старшій школі є подальший розвиток базових лексичних, граматичних, культуромовних, стилістичних, орфоепічних, правописних умінь і навичок на основі узагальнення й поглиблення знань учнів про мову як суспільне явище, вироблення комунікативних умінь і навичок ефективного спілкування в різних життєвих ситуаціях.

Профільне навчання – вид диференційованого навчання, який передбачає врахування освітніх потреб, нахилів, здібностей учнів; створення умов для навчання старшокласників відповідно до їхнього професійного самовизначення й забезпечується за рахунок змін у цілях, змісті, структурі, організації навчального процесу.

Метою профільного навчання є забезпечення можливостей для рівного доступу учнівської молоді до здобуття загальноосвітньої профільної та початкової допрофесійної підготовки; гарантування неперервної освіти впродовж усього життя; виховання особистості, здатної до самореалізації, професійного зростання й мобільності в умовах реформування сучасного суспільства.

Профільне навчання зорієнтоване на набуття старшокласниками навичок самостійної науково-практичної, дослідницько-пошукової діяльності, розвиток їхніх інтелектуальних, психічних, творчих, моральних, фізичних, соціальних якостей, прагнення до саморозвитку та самоосвіти.

Профільне навчання ґрунтується на принципах фуркації (розподілі учнів за рівнем освітньої підготовки, інтересами, потребами, здібностями й нахилами), варіативності й альтернативності (освітніх програм, технологій навчання й навчально-методичного забезпечення), наступності та неперервності (між допрофільною підготовкою і профільним навчанням, професійною підготовкою), гнучкості (змісту й форм організації профільного навчання, у тому числі дистанційного забезпечення, можливості зміни профілю), діагностико-прогностичної реалізованості (виявлення здібностей учнів для їх обґрунтованої орієнтації на профіль навчання).

Програма впровадження профільного навчання передбачає психолого-педагогічний супровід допрофільної підготовки та профільного навчання, профорієнтаційну роботу, належне інформаційно-методичне забезпечення, використання інноваційних методів забезпечення профільного навчання, роботу з бать-

СКАРБНИЦЯ МЕТОДИЧНИХ ІДЕЙ

ками та громадськістю, систематичну підготовку та перепідготовку кадрів, відповідне матеріально-технічне забезпечення.

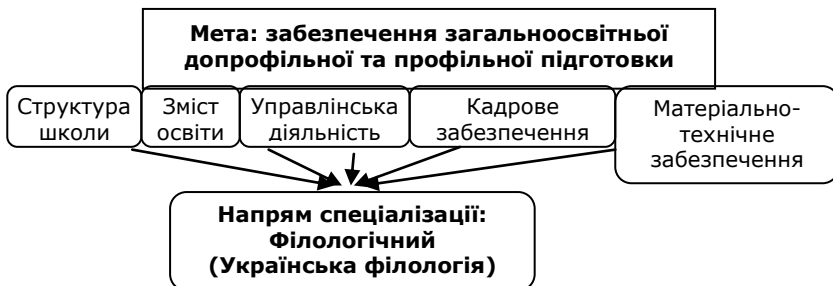

Рис. 1 Організаційна модель розвитку допрофільної та профільної освіти

Умовами реалізації моделі є створення відповідної інфраструктури, висока технічна, технологічна, навчально-методична і організаційна база, підготовка кадрів, забезпечення використання технологій безпосереднього інтерактивного педагогічного спілкування (проведення семінарських, лабораторних і практичних занять), збільшення обсягів самостійної роботи учнів, розширення науково-освітнього простору для учнів шляхом залучення різноманітних освітніх, позашкільних установ, розширення (удосконалення) вибору навчально-методичних матеріалів, освітніх технологій.

Таблиця 1

Структура організації профільного навчання

5-7 класи	Формування профільних інтересів
8-9 класи	Допрофільна підготовка (поглиблене вивчення предметів)
10-11 класи	Профільна підготовка

Підготовка вчителів забезпечується курсами підвищення кваліфікації, семінарськими заняттями, участю в роботі творчих груп, шкільних і районних педмайстерень, взаємовідвідуванням уроків, самоосвітою, використанням можливостей мережі Інтернет.

Для реалізації вищезазначеного вчителі української мови та літератури спеціалізованої школи №52 м. Херсона мають свою систему роботи (сукупність форм, методів і прийомів роботи та вміння застосовувати їх на практиці; особливість роботи кожного філолога, що відрізняє його роботу від роботи інших учителів, дає йому можливість добитися тих або інших наслідків у навчанні та вихованні дітей). Педагогічна лабораторія школи – це творча єдність усіх учителів, повсякденне інтелектуальне збагачення, взаємний обмін духовними цінностями.

Уся система роботи підпорядкована головній меті – допомогти вчителів-словеснику найбільш ефективно використати свої знання у впровадженні в життя державної мовної політики. Філологи школи нового типу працюють над реалізацією такої проблемної теми: «Упровадження ефективних методів та форм навчання шляхом інноваційних технологій з метою розвитку

СКАРБНИЦЯ МЕТОДИЧНИХ ІДЕЙ

інтелектуальних здібностей учнів на уроках української мови і літератури», спираючись на методичну тему експерименту школи: «Формування інтересу до науково-дослідної роботи вчителів спеціалізованої школи».

Метою діяльності є залучення колег до інноваційної, пошукової роботи; розвиток творчої ініціативи педагогів-предметників; виявлення й поширення найбільш ефективних форм і методів їхньої роботи. У межах роботи вчителів здійснюється професійний розвиток та вдосконалення вчителів, ознайомлення з елементами передового досвіду колег, обмін найефективнішими педагогічними знахідками, вдало дібраними формами і методами роботи.

Планування науково-методичної роботи будується на основі діагностики, моніторингу (2 рази на рік); аналізу інформації про стан професійної компетентності педагогів, їхніх потреб та пропозицій (складання індивідуальних планів роботи кожного вчителя (друга умова успішного планування, принцип «знизу доверху»).

Учителі протягом року взаємовідвідують уроки з метою обміну досвідом, планується проведення творчих уроків – одна з нових форм виявлення вчителя, відкритих уроків із проблем, які поставлено на засіданнях методичного об'єднання.

Систематично проводяться методичні заходи, спрямовані на розвиток творчих можливостей педагогів, вивчення, узагальнення й поширення педагогічного досвіду (на початку навчального року кожен учитель презентує перспективний план роботи, план самоосвіти, а в травні підбиваються підсумки роботи кожного вчителя). У січні вчителями проводиться панорама-конкурс педагогічних ідей, знахідок, методичних розробок. Доказом систематичної роботи педагогів є напрацьований дидактичний «банк»: тести для тематичного контролю навчальної діяльності учнів 5–11-х класів з української мови та літератури; різномірні картки для індивідуальної роботи для учнів усіх паралелей; уроки поглибленого вивчення української мови у 8–9 класі за програмою В.І. Тихоші; матеріали підготовки до ЗНО; розробки уроків на основі текстоцентричного навчання.

Система роботи вчителів української мови й літератури планується не тільки на навчальний процес, а й на позаурочну діяльність.

Педагоги багато працюють над тим, щоб предметом вивчення була не тільки нормативна складова мови (набір її правил), але й взаємозв'язки мови з духовним життям, щоб на уроках учні пізнавали історію, культуру, традиції, менталітет свого народу.

Відповідно до Концепції профільного навчання [3] в старшій ланці спеціалізованої школи №52 м Херсона диференціація змісту навчання здійснюється на основі різних співвідношень курсів двох видів: базових, профільних. Кожен із них робить свій внесок у реалізацію профільного навчання.

Показником результативності впровадження профільного навчання української мови і літератури в нашій школі є щорічні

СКАРБНИЦЯ МЕТОДИЧНИХ ІДЕЙ

призери міських, обласних, всеукраїнських, міжнародних олімпіад, конкурсів з української мови та літератури. Наприклад, у 2012-2013 навчальному році учениця 10-Б класу Анастасія Васькіна виборола III місце у IV етапі Всеукраїнської олімпіади з української мови і літератури та I місце у III етапі Міжнародного конкурсу знавців української мови імені П.Яцика, заохочувальну відзнаку у IV етапі цього конкурсу; учениця 11-А класу Юлія Ковальова посіла II місце у Міжнародному конкурсі творчої студентської і учнівської молоді імені Т.Шевченка; учениця 9-А класу Марія Циганова отримала диплом II ступеню міського літературного конкурсу імені М.Братана. Гордістю профільної школи є її випускники – студенти філологічних факультетів різних ВНЗ України, зокрема й Києво-Могилянської Академії, Національного університету імені Т.Шевченка.

Велика увага приділяється естетичному національному вихованню учнів. У школі діють народний хорвий колектив «Жайвір», хореографічні колективи. Проводяться уроки народознавства, на уроках трудового навчання та образотворчого мистецтва діти вчать малювати, вишивати, різбити, виготовляють писанки. Учні залучаються до виконання індивідуальних творчих робіт, дослідницько-пошукової роботи, де досить вагомим напрямом є краєзнавство, результатом чого поповнюються експозиції двох шкільних музеїв: краєзнавчого та імені Т.Шевченка, що представляє два розділи: етнознавство й життєвий, творчий шлях Т.Шевченка.

Проблемами організації допрофільної та профільної підготовки учнів вважаємо те, що ключовий документ структурування змісту освіти – Державний стандарт базової та повної середньої освіти недостатньо висвітлює основні підходи щодо профілізації старшої школи в Україні; на багато питань, що вже назріли, відповідь в цьому документі відсутня (недостатня кількість навчально-методичної літератури, шкільних підручників); мало розроблена на сьогодні й система впровадження допрофільної підготовки з комплексом психолого-педагогічного діагностування, дієвою діагностикою рівня навчальних досягнень учнів основної школи, профконсультативною психодіагностикою для визначення професійних інтересів і здібностей учнів.

Учителі методичного об'єднання перебувають у постійному пошуку, впроваджують інформаційні технології, шукають нестандартні підходи до навчально-виховного процесу. А випускники, вступаючи в доросле життя, мають сформовану активну життєву позицію, толерантність, громадянську національну свідомість.

Література:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання /Наук. ред. українського видання д. пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Концепція профільного навчання в старшій школі, затверджена наказом Міністерства освіти і науки від 21.10.2013 № 1456.